



Številka: 06264-1/2018-3 22020
Datum: 23. 10. 2018

OBDOBNO POROČILO

O IZVEDENIH POSTOPKIH UGOTAVLJANJA NASPROTJA INTERESOV V OBDOBJU OD JULIJA DO SEPTEMBRA 2018

Na podlagi Smernic za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov št. 06269-2/2013/1 z dne 28.3.2013 senat Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: komisija) v sestavi Boris Štefanec (predsednik), dr. Igor Lamberger (namestnik predsednika) in mag. Uroš Novak (namestnik predsednika) potrdi naslednje obdobjno poročilo o izvedenih postopkih ugotavljanja nasprotja interesov v obdobju julij – september 2018.

- Komisija je pri preverjanju spoštovanja določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v času od julija (1.7.) do septembra (30.9.) 2018 evidentirala (na podlagi lastne pobude oziroma na podlagi prejetih prijav) 15 zadev ter obravnavala oziroma zaključila 22¹ zadev, pri čemer so bile pri 3-ih zadevah ugotovljene kršitve določb ZIntPK s področja nasprotja interesov. 5 zadev je komisija obravnavala na seji senata, v 15 zadevah je zavrnila obravnavo zadeve in hkrati 9 zadev odstopila v obravnavo pristojnim organom, ena prijava je bila zavržena.
- Komisija je v obdobju od julija do septembra 2018 na področju nasprotja interesov uvedla 14 prekrškovnih postopkov, zaključila pa 10 postopkov, in sicer z izdanimi odločbami, s katerimi je bilo v enem primeru kršitelju izrečena globa (800 EUR), v enem primeru opomin in globa (400 EUR), v ostalih primerih (6) pa so bili kršiteljem izrečeni opomini, v dveh (2) primerih pa opozorilo.
- Komisija je v omenjenem obdobju izdelala 12 pravnih mnenj na podlagi prejetih vprašanj zainteresiranih posameznikov in organov oziroma organizacij.

A. UVODNO POJASNILO

Institut dolžnega izogibanja nasprotju interesov oziroma odpravljanja tega nasprotja je namenjen spodbujanju transparentnosti ter poštenega delovanja v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti pri opravljanju javnih funkcij in opravljanju javnih zadev. Ta institut od posameznika zahteva, da se izloči iz obravnave in odločanja v vseh zadevah, v katerih je poleg (ali namesto) javnega interesa, ki ga je kot uradna oseba dolžan zasledovati po uradni dolžnosti, prisoten (tudi) njegov zasebni interes ali vsaj videz, da njegov zasebni interes vpliva na objektivno in nepristransko opravljanje javnih funkcij in nalog; ali pa da vse relevantne okoliščine v zvezi s tem razkrije svojemu predstojniku (ali komisiji, če predstojnika nima), in počaka na odločitev. S tem se zagotavlja in dviga integriteta, pa tudi ugled ne le konkretnega posameznika in subjekta, ki ga predstavlja, ampak tudi javnih institucij in javnega sektorja kot celote.

¹ Številka predstavlja vse rešene zadeve med 1.7. in 30.9.2018, tudi tiste, ki so bile prejete pred 1.7.2018.

B. PRAVNI OKVIR IZVEDBE POSTOPKOV

Določbe ZIntPK, ki urejajo dolžno izogibanje nasprotju interesov so subsidiarne narave in se uporabljajo le, če dolžnega izogibanja nasprotju interesov za posamezne kategorije subjektov ne ureja drug zakon. Določbe ZIntPK o nasprotju interesov se po izrecni zakonski določbi ne uporabljajo za postopke, v katerih je izločitev uradne osebe urejena z drugim zakonom – kot na primer za dolžno izločitev uradnih oseb, ki vodijo postopke po Zakonu o splošnem upravnem postopku, saj je izločitev uradne osebe urejena v ZUP.

ZIntPK nasprotje interesov opredeljuje kot okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog (12. točka 4. člena).

Zasebni interes uradne osebe skladno s 13. točko 4. člena ZIntPK pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane² in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi uradna oseba ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike.

Premoženjska korist zajema nepremičnine, premičnine oziroma kakršnokoli drugo korist, ki jo je mogoče denarno ovrednotiti (delovno razmerje, pogodbeno delo, sejnine, denarne nagrade, potovanja ipd.); nepremoženjska korist pa zajema druge oblike koristi, ki jih sicer ni mogoče neposredno denarno ovrednotiti, predstavljajo pa v konkretnem primeru dodano vrednost za prejemnika (usluge, priznanja, reference, status, funkcija, izobrazba, ipd.).

V 37. členu ZIntPK je urejena dolžnost uradne osebe, da mora biti pri opravljanju svojih nalog in službe pozorna na vsako dejansko ali možno nasprotje interesov in mora storiti vse, da se mu izogne. ZIntPK kot uradne osebe opredeljuje funkcionarje, uradnike na položaju in druge javne uslužbence, poslovodne osebe in člane organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja (10. točka 4. člena).

Uradna oseba, ki med izvajanjem svoje službe ali funkcije zazna dejansko ali možno nasprotje interesov, se mora temu izogniti na enega od naslednjih načinov:

- tako, da se v celoti izloči iz obravnave in odločanja oziroma opravljanja delovnih nalog v povezavi s konkretnim primerom in o tem nemudoma obvesti predstojnika (in v primeru kolektivnega organa odločanja tudi ostale člane); ali
- tako, da začasno prekine z delom na zadevi in o nasprotju interesov nemudoma obvesti predstojnika (če tega nima, pa komisijo), ki oceni, ali je nasprotje interesov podano ali ne oziroma ali bi videz nasprotja interesov v konkretnem primeru lahko v taki meri ogrozil integriteto in zakonitost izvajanja javne funkcije oziroma službe, da je potrebna izločitev uradne osebe.

Uradna oseba, ki se sama ne izloči oziroma ki svojega predstojnika (ali komisije) ne obvesti takoj o nasprotju interesov oziroma možnosti, da bi do njega lahko prišlo, je odgovorna za prekršek po 10. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK.

C. METODOLOGIJA IN POSTOPEK UGOTAVLJANJA KRŠITEV

Komisija je dne 28.3.2013 sprejela Smernice za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov št. 06269-2/2013/1 z namenom poenotenja vodenja postopkov in obravnave zadev s področja ugotavljanja nasprotja interesov in vodenja postopkov o prekrških. Navedene smernice so tudi podlaga za pripravo in sprejem obdobjnih poročil o izvedenih postopkih na področju nasprotja interesov. Komisija vodi postopke ugotavljanja nasprotja interesov na podlagi prijave ali po lastni pobudi.

² Družinski člani uradne osebe so po določbi 7. točke 4. člena ZIntPK njen zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje in sestre (ne glede na to, ali živijo v skupnem gospodinjstvu z uradno osebo) ter osebe, ki z uradno osebo živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti.

V okviru obravnave se pridobijo vsi potrebni podatki za oceno, ali so v konkretnem primeru izpolnjeni elementi definicije nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK. Ugotovitve v zvezi s tem se pripravijo za obravnavo na seji senata komisije. Šteje se, da je do prve obravnave na seji senata zadeva v fazi predhodnega preizkusa. Ugotovitve z zavzetim stališčem glede obstoja nasprotja interesov ali suma tega nasprotja se praviloma ne pošiljajo v izjasnitev obravnavanim osebam (posledično se tudi ne objavijo na spletnih straneh KPK), ampak so podlaga za presojo o uvedbi prekrškovnega postopka. Navedene ugotovitve še ne pomenijo uvedenega postopka ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja skladno z 39. členom ZIntPK.

Kadar gre za primer, v katerem bi bilo glede na dejansko stanje primerno, da se ugotovitve komisije javno objavijo iz preventivnih, edukativnih in podobnih razlogov, se pripravi osnutek ugotovitev in se po sprejemu na seji senata pošlje v izjasnitev obravnavani osebi oziroma osebam. Nosilec zadeve, ki meni, da gre za takšen primer, se o tem predhodno posvetuje s senatom komisije (pisno po elektronski pošti ali na seji senata pod točko razno). Senat komisije lahko tudi samostojno odredi, da se pripravi osnutek ugotovitev in pošlje v izjasnitev obravnavni osebi oziroma osebam.

Šteje se, da je z odločitvijo o pripravi osnutka ugotovitev oziroma o pošiljanju ugotovitev v izjasnitev (gl. prejšnji odstavek) uveden postopek ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja iz 39. člena ZIntPK. V tem primeru se po zaključenem postopku izvedejo tudi ukrepi, predvideni v 2. odstavku 39. člena ZIntPK. Načrti preiskav se v zadevah s področja nasprotja interesov ne pripravljajo.

Prekrškovne postopke v zadevah nasprotja interesov vodijo pooblaščenice uradne osebe za vodenje prekrškovnih postopkov.

D. STATISTIČNI PODATKI IZVEDENIH POSTOPKOV

(i) Skupno število vseh obravnavnih primerov in kršitev

Kot obravnavane zadeve se za potrebe tega obdobjnega poročila štejejo zadeve, obravnavane na seji senata komisije ali zadeve, katerih obravnavo je zaključena z uradnim zaznamkom o zavrnitvi ali zavrženju (in odstopom) izven seje senata komisije. Te zadeve v evidenci SPIS niso nujno evidentirane kot rešene zadeve, saj je nadaljnji postopek odvisen od okoliščin posameznega primera - komisija bodisi čaka na povratne informacije oseb ali organov v zvezi z izvedenimi ukrepi, odpravljanjem tveganj ali na povratne informacije drugih pristojnih organov, ki so jim bile zadeve odstopljene.

Komisija je v obdobju od meseca julija do konca septembra 2018 evidentirala 15 novih zadev s področja nasprotja interesov, od katerih ni bilo nobene odprte na lastno pobudo, pač pa na podlagi prejetih prijav (bodisi znanih oziroma anonimnih prijaviteljev).

(ii) Zadeve obravnavane na seji senata

Od skupno 22 zaključenih zadev v tem obdobju je bilo 5 obravnavanih na seji senata komisije, pri čemer je bilo obravnavanih skupno kar 16 različnih uradnih oseb in 20 različnih ravnanj (ena uradna oseba je bila lahko obravnavana zaradi več kršitev pri različnih ravnanjih). Pri slednjih je bilo ugotovljenih 15 kršitev določb ZIntPK o dolžnem izogibanju nasprotju interesov, medtem ko pri 5 ravnanjih uradnih oseb kršitev ni bilo moč utemeljiti. V nadaljevanju podajamo opis ravnanj oziroma situacij obravnavanih na sejah senata v obravnavanem tromesečju:

- Zadeva 1:
 - Uradna oseba (poslovodna oseba javnega zavoda) se s tem, ko je podpisala pogodbo o zaposlitvi z določeno osebo ni znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, saj z določeno osebo nista v osebni stiku in niso izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke ZIntPK.
- Zadeva 2:

- Uradna oseba (poslovodna oseba javnega zavoda) ni bila pozorna na okoliščine nasprotja interesov in pred podpisom pogodbe o zaposlitvi s svojo družinsko članico, s katero je omogočila njeno zaposlitev v javnem zavodu ni obveščala predstojnika (predsedujočega organu upravljanja javnega zavoda) o možnosti, da bi do nasprotja interesov prišlo (t. j. da bo podpisala pogodbo o zaposlitvi s svojo družinsko članico) niti se ni izločila iz podpisa slednje, s čimer je kršila določbo prvega odstavka 38. člena ZIntPK.
 - Uradna oseba (poslovodna oseba javnega zavoda) ni bila pozorna na okoliščine nasprotja interesov in pred podpisom aneksa k pogodbi o zaposlitvi o napredovanju v plačni razred s svojo družinsko članico, s čimer je omogočila njeno napredovanje za dva plačna razreda in ni obveščala predstojnika (predsedujočega organu upravljanja javnega zavoda) o možnosti, da bi do nasprotja interesov prišlo (t. j. da bo podpisala predmetni aneks s svojo družinsko članico) niti se ni izločila iz podpisa slednjega, s čimer je kršila določbo prvega odstavka 38. člena ZIntPK.
- Zadeva 3:
- Dve uradni osebi (občinska svetnika) sta se s tem, ko sta na seji občinskega sveta sodelovali pri glasovanju o imenovanju predstavnikov ustanoviteljice občine v svet javnega zavoda, med katerimi (kandidati) sta bila tudi onadve sami, znašli v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, o tem pa predhodno nista pisno obveščali svojega predstojnika, s čimer so izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.
 - Uradna oseba (občinski svetnik) se je s tem, ko je na seji komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja občinskega sveta, katere članica je, sodelovala pri razpravi in glasovanju o imenovanju predstavnikov ustanoviteljice občine v svet javnega zavoda, med katerimi (kandidati) je bila tudi ona sama, znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, o tem pa predhodno ni pisno obveščala svojega predstojnika, s čimer so izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.
 - Dve uradni osebi (občinska svetnika) sta se s tem, ko sta na seji občinskega sveta sodelovali pri glasovanju o imenovanju predstavnikov ustanoviteljice občine v svet javnega zavoda, med katerimi (kandidati) sta bili tudi onadve sami, znašli v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, o tem pa predhodno nista pisno obveščali svojega predstojnika, s čimer so izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.
 - Uradna oseba (občinski svetnik) se na seji komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja občinskega sveta, katere članica je, pri glasovanju o soglasju k imenovanju direktorja javnega zavoda, za katerega je bila kandidatka ona sama, ni znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK, saj je sejo komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja pred razpravo o kandidatu in glasovanjem zapustila.
 - Uradna oseba (občinski svetnik) se je s tem, ko je sodelovala na korespondenčni seji o soglasju k imenovanju direktorja javnega zavoda, za katerega je bila kandidatka ona sama, znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, o tem pa predhodno ni obveščal predstojnika, s čimer so izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.
 - Uradna oseba (občinski svetnik) se je s tem, ko je bila na seji komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja občinskega sveta, prisotna pri razpravi in glasovanju o imenovanju predstavnikov ustanoviteljice občine v svet javnega zavoda, med katerimi (kandidati) je bila tudi ona sama, znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, o tem pa predhodno ni pisno obveščala svojega predstojnika, s čimer so izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.
 - Uradna oseba (občinski svetnik) se je s tem, ko je bila na seji občinskega sveta prisotna pri glasovanju o imenovanju predstavnikov ustanoviteljice občine v svet javnega zavoda, med katerimi (kandidati) je bila tudi ona sama, znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, o tem pa predhodno ni pisno obveščala svojega predstojnika, s čimer so izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.
 - Tri uradne osebe (občinski svetniki) so se s tem, ko so na seji občinskega sveta sodelovale pri glasovanju o imenovanju predstavnikov občine v svet javnega zavoda, med katerimi (kandidati) so bile

tudi one same, znašli v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, o tem pa predhodno niso pisno obveščale svojega predstojnika, s čimer so izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.

- Zadeva 4:
 - Uradna oseba (javni uslužbenec) se s tem, ko je bila ustno določena za vodenje in spremljanje projekta po pogodbi za projekt med samostojnim podjetnikom posameznikom in javnim zavodom, pri čemer je samostojni podjetnik posameznik njen družinski član-oče, ni znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov po 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK, saj ni imela odločevalske vloge pri projektu.

- Zadeva 5:
 - Dve uradni osebi (javna uslužbenca) javnega zavoda sta se s tem, ko sta kot člana učiteljskega zbora sodelovala na tajnem glasovanju o pridobitvi mnenja o kandidatih za ravnatelja, med katerimi sta bila tudi onadva sama, znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov po 12. in 13. točki 4. člena ZIntPK, o tem pa predhodno nista pisno obveščala svojega predstojnika ali se samoizločila.
 - Uradna oseba (javna uslužbenka) javnega zavoda se s tem, ko je kot članica učiteljskega zbora sodelovala na tajnem glasovanju o pridobitvi mnenja o kandidatih za ravnatelja, med katerimi je bila tudi določena oseba, ni znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov po 12. in 13. točki 4. člena ZIntPK, saj s kandidatom za ravnatelja-določeno osebo nista v osebnem stiku.
 - Uradni oseba (članica sveta javnega zavoda) javnega zavoda se s tem, ko je kot članica sveta javnega zavoda sodelovala pri razpravi in glasovanju o izbiri kandidata za ravnatelja, med katerimi je bila tudi določena oseba, ni znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov po 12. in 13. točki 4. člena ZIntPK, saj s kandidatom za ravnatelja-določeno osebo nista v osebnem stiku.

Poudariti je potrebno tudi dejstvo, da v vsakem primeru ugotovljene kršitve, se poleg (morebitne) uvedbe prekrškovnega postopka, o slednjem obvešča tudi Center za integriteto in preventivo na komisiji, s ciljem pregleda načrtov integritete institucij, kjer so se kršitve zgodile in po potrebi predlagati dodatne preventivne ukrepe zavezancem.

(iii) Zadeve obravnavane izven seje senata

Izven seje senata je bilo obravnavanih 16 zadev, pri čemer je 15 primerih prišlo do zavrnitev, saj: a) iz prijav niso izhajali resni sumi kršitev določb ZIntPK o dolžnem izogibanju nasprotju interesov (9 primerov), b) je šlo za subsidiarno uporabo določb ZIntPK o dolžnem izogibanju nasprotju interesov (3 primeri), c) so bili očitki presplošne narave in neutemeljeni, prijavitelji pa so bili anonimni (2 primera), č) obravnavana oseba ni imela statusa uradne osebe (1 primer). V enem primeru se je anonimna prijava zavrгла.

V obravnavanem obdobju je komisija, zaradi neprijetnosti obravnave zadev, odstopila v nadaljnje reševanje drugim organom 9 zadev. Skupno je bilo napravljenih 9 odstopov (1 zadeva je bila lahko odstopljena več organom), in sicer naslednjim organom: inšpekcijske službe (3), policija (2), nadzorni svet družbe (1), državi revizijski komisiji (1) in Varuhu človekovih pravic (1).

(iv) Skupno število uvedenih prekrškovnih postopkov

V obdobju med julijem in septembrom 2018 je bilo uvedenih 14 novih prekrškovnih postopkov, zaključenih pa 10. Pooblaščenice uradne osebe prekrškovnega organa komisije so izdale 8 odločb, in sicer v enem primeru z izrečeno denarno sankcijo (globo v višini 800 EUR), v enem primeru z izrečenim opominom in denarno sankcijo (globo v višini 400 EUR), v šestih primerih pa z opominom. Izrečeni sta bili tudi dve opozorili.

(v) Skupno število pravnih mnenj s področja dolžnega izogibanja nasprotju interesov

V obdobju od aprila do junija 2018 je komisija izdelala 12 pravnih mnenj na podlagi prejetih vprašanj zainteresiranih posameznikov in organov oziroma organizacij.

* * *

Senat Komisije za preprečevanje korupcije v sestavi Boris Štefanec (predsednik), dr. Igor Lamberger (namestnik predsednika) in mag. Uroš Novak (namestnik predsednika) je na 34. seji dne 23. 10. 2018 soglasno potrdil to obdobjno poročilo.

Boris Štefanec
PRESEDNIK

Vložiti:

- zbirka dok. gradiva.